

ul. I Armii Wojska Polskiego 5/3, 20-078 Lublin
tel.: 81 444 02 80, fax: 81 444 07 29
e-mail: zgl@zgl.pl
www.zgl.pl

w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
w sprawie zniesienia sądów rejonowych, utworzenia zamiejscowych wydziałów w niektórych
sądach rejonowych oraz zmian rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów
okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości

z dnia 9 stycznia 2012 roku

Przedstawiciele wspólnoty samorządów lokalnych Województwa Lubelskiego obecni na posiedzeniu Zarządu Związku Gmin Lubelszczyzny wyrażają głębokie zaniepokojenie projektami likwidacji 7 Sądów Rejonowych działających na obszarze naszego województwa, tj.: w Łukowie, Opolu Lubelskim, Rykach, Włodawie (w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Lublinie) oraz Hrubieszowie, Janowie Lubelskim i Krasnymstawie (w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Zamościu). Biorąc pod uwagę dobro mieszkańców powiatów objętych reorganizacją sądownictwa na mocy w/w projektu rozporządzenia oraz przyjęte kryterium likwidacji poszczególnych jednostek, przedstawiciele samorządów gminnych Województwa Lubelskiego jednoznacznie uznają planowane działania za mało obiektywne i nieuzasadnione.

Funkcjonowanie sądownictwa na szczeblu powiatowym, tak jak innych jednostek świadczących usługi publiczne, w tym: Prokuratur Rejonowych, Komend Powiatowych Policji, oddziałów ZUS i KRUS, itp., stanowi fundament miastotwórczych działań na poziomie lokalnym, gwarantując obywatelom bezpieczeństwo i ochronę najistotniejszych życiowo spraw, i zapewnienie dostępu do podstawowych usług publicznych. Planowane zmiany oznaczają odejście od jednego z głównych założeń reformy administracyjnej z 1998 roku, jakim było skoncentrowanie w miejscowościach będących siedzibami powiatów wszystkich instytucji świadczących usługi publiczne o charakterze ponadgminnym. Taka koncentracja miała służyć łatwiejszemu i sprawniejszemu załatwianiu spraw przez mieszkańców powiatów korzystających z usług tych instytucji.

Wszystkie objęte planami reorganizacji ośrodki mają fundamentalne znaczenie dla społeczności lokalnych jako ośrodki rozwoju społeczno – gospodarczego. Świadczy o tym chociażby funkcjonowanie na tym terenie podstref Specjalnych Stref Ekonomicznych (Łukowie, Janowie Lubelskim, Tomaszowie Lubelskim), bliskość granicy państwowej i przejść granicznych (Hrubieszów, Włodawa), a przede wszystkim istniejące połączenia komunikacyjne z ośrodkami rozwojowymi jakie stanowią stolice powiatów. Wszystkie siedem miejscowości, które zostaną objęte skutkami planowanych zmian to wyjątkowo prężne ośrodki społeczno-gospodarcze województwa lubelskiego o niebagatelnym znaczeniu dla rozwoju całego Regionu. W powszechnej opinii społeczności lokalnych, potwierdzonej przez przedstawicieli samorządów objętych

skutkami proponowanych zmian struktury sądownictwa, powyższe plany obniżają rangę poszczególnych ośrodków i w konsekwencji przyczynią się do ich marginalizacji.

Jako przedstawiciele gmin i praktycy wdrażania oszczędności, w związku z narastającym problemem niedoszacowania kosztów realizacji zadań publicznych, negatywnie oceniamy proponowane przez Resort Sprawiedliwości zmiany, które w naszej opinii nie mają nic wspólnego z ekonomią, a zakładane oszczędności będą niewielkie i absolutnie nie zrównoważą kosztów społecznych, tak pojmowanej reformy wymiaru sprawiedliwości. Kolejny raz to właśnie na pojedynczych obywateli i podmioty gospodarcze przeniesione zostaną koszty zmian w strukturze administracji publicznej w tym sądownictwa w Polsce.

Wdrożenie planowanych zmian niesie za sobą określone koszty ekonomiczne, które będą się wiązały m.in. z likwidacją kas sądowych, księgowości i oddziałów administracyjnych oraz przeniesieniem wydziałów ksiąg wieczystych i sądów pracy do sądów rejonowych w sąsiednich często odległych miejscowościach powiatowych. W każdej podlegającej reorganizacji placówce likwidacji ulegną etaty pracowników pomocniczych, a mieszkańcy będą zmuszeni do ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z koniecznością uciążliwego dojazdu w celu dokonania opłat sądowych, czy uzyskania odpisu, złożenia wniosku lub zapoznania się treścią księgi wieczystej. Mieszkańcy terenów wiejskich z uwagi na liczne bariery w dostępie do usług elektronicznych, zwykle dokonują płatności gotówkowych i nie korzystają z elektronicznej księgi wieczystej. Szczególne obawy budzi konsekwencja likwidacji kas w związku z koniecznością zwrotu poniesionych kosztów dojazdu np. dla świadków w sprawach karnych, dla których bariera finansowa może być powodem niestawiania się na sprawy, co w konsekwencji przyczyni się do spiętrzania odraczanych i umarzanych spraw.

Jednocześnie w obecnie panującej sytuacji gospodarczej, przy konieczności maksymalizacji dochodów i minimalizacji kosztów, w połączeniu z istniejącą kulturą pracy i przypadkami łamania praw pracowniczych, w ośrodkach pełniących funkcje centrów gospodarczych, czyli w każdej stolicy powiatu niezbędny jest dostęp mieszkańców do sądów pracy, jak najbliższej miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, tak z punktu widzenia interesów ekonomicznych pracowników jak i pracodawców. Pamiętać trzeba, że stronami spraw prowadzonych w sądach rejonowych z zakresu prawa pracy są w większości osoby pozostające w trudnej sytuacji finansowej. Konieczność dochodzenia swoich praw przed sądem oddalonym o kilkadziesiąt kilometrów od miejsca zamieszkania może spowodować rezygnację przez nich z ochrony swoich praw. W ten sposób osoby te zostaną pozbawione jednego z podstawowych, konstytucyjnie gwarantowanych praw, jakim jest prawo do sądu.

Niebagatelne znaczenie dla poziomu dostępu do usług publicznych w województwie lubelskim ma istniejąca drogowa sieć komunikacyjna. Przy niewystarczającej ilości funduszy na modernizację infrastruktury drogowej, priorytetem było zapewnienie skomunikowania gmin z miastem powiatowym, natomiast połączenia o znaczeniu ponadlokalnym ciągle wymagają znacznych nakładów finansowych. Fakt ten odgrywa niebagatelne znaczenie w przypadku konieczności przemieszczania się mieszkańców w obrębie sąsiednich powiatów i pokonywania kilkudziesięciu km w celu skorzystania z usług publicznych i ponoszenia znacznych kosztów z tym związanych.

W naszej opinii stanowi to ewidentne ograniczenie i utrudnienie dostępu mieszkańców do podstawowych usług publicznych i prowadzi do naruszenia zagwarantowanej w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej zasady szerokiego dostępu do sądu.

Szczególne wątpliwości budzi przyjęte przez Ministra Sprawiedliwości kryterium, decydujące o zniesieniu danego sądu rejonowego, jakim jest obsada personalna – liczba etatów sędziowskich, która w przypadku każdej placówki odgórnie objęta jest limitem i w żadnym stopniu nie zależy od prezesów tych sądów. Jedynymi uzasadnionymi ekonomicznie kryteriami, w przypadku wyboru efektywnych ekonomicznie kryteriów funkcjonowania administracji, są w naszej opinii: liczba wpływających do poszczególnych placówek spraw, skuteczność i szybkość ich rozpoznawania oraz obciążenia finansowe petentów wynikające w tym przypadku z odległości, jaką strony będą zmuszone pokonać w celu uzyskania orzeczenia.

Przychylamy się do opinii Prezesów Sądów Rejonowych planowanych do likwidacji, że zarówno liczba wpływających do ich placówek spraw, jak i ilość ich załatwień przemawiają przeciw ich likwidacji i wskazują, że najbardziej ekonomiczne i efektywne są mniejsze sądy, właśnie tego rodzaju jakie Minister Sprawiedliwości planuje zlikwidować. Jednocześnie popieramy sugestie, aby w celu usprawnienia działania sądownictwa w Polsce nie likwidować a etatowo wzmacniać małe sądy Rejonowe, gdyż w interesie Państwa jest aby prawo było bliżej obywatela.

Niezwykle istotna jest również kwestia zaufania obywateli do swojego Państwa. Działania organów państwowych powinny sprawiać na obywatelach wrażenie racjonalnych, a decyzja o likwidacji sądów rejonowych w prężnie działających ośrodkach gospodarczych, skazujących je w konsekwencji na postępującą marginalizację, wywołuje przekonanie u mieszkańców Lubelszczyzny, że Ministerstwo Sprawiedliwości nie ma spójnej, wieloletniej wizji rozwoju systemu sądownictwa, a działa pod presją doraźnych oszczędności.

W wyniku tak przeprowadzanych działań, nieuchronnie dojdzie do degradacji funkcji i znaczenia lokalnych ośrodków rozwojowych przyczyniając się do dalszego zubożenia naszych społeczności lokalnych.

Z uwagi na przytoczone powyżej argumenty uważamy, że proponowane przez Ministra Sprawiedliwości plany reorganizacji sądów powszechnych powstały w oderwaniu od merytorycznych argumentów. Uważamy, że sposób wprowadzania tak drastycznych dla lokalnych społeczności planów, bez wcześniejszych konsultacji z samorządami gminnymi i powiatowymi, pomimo niezawisłości sądownictwa, budzi poważne zastrzeżenia. Oczekujemy przedstawienia kalkulacji oszczędności wynikłych z zaplanowanych do przeprowadzenia zmian oraz wyliczenia wszystkich kosztów z nimi związanych w tym po stronie obywateli.

Przedstawiciele wspólnoty samorządów lokalnych Województwa Lubelskiego obecni na posiedzeniu Zarządu Związku Gmin Lubelszczyzny, wyrażają nadzieję, że przedstawione powyżej stanowisko pozwala dostrzec skalę problemu, jakim są konsekwencje likwidacji sądów rejonowych w Hrubieszowie, Janowie Lubelskim, Krasnymstawie, Łukowie, Opolu Lubelskim, Rykach i Włodawie, i zostanie uwzględnione przez Ministra Sprawiedliwości, w procesie weryfikacji założeń planów reformowania sądownictwa.

W szczególności liczymy na wsparcie naszego stanowiska ze strony przedstawicieli Lubelszczyzny w Parlamencie.

/.../

Przewodniczący Zarządu Związku Gmin Lubelszczyzny

Jan Motodecki

Lublin, 9 stycznia 2012r.

Przedstawiciele wspólnoty samorządów lokalnych Województwa Lubelskiego obecni na posiedzeniu Zarządu Związku Gmin Lubelszczyzny wyrażają głębokie zaniepokojenie planami Ministra Sprawiedliwości w zakresie reorganizacji sieci sądów rejonowych, dotyczącymi placówek działających na obszarze naszego województwa, tj.: w Łukowie, Opolu Lubelskim, Rykach, Włodawie (w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Lublinie) oraz Hrubieszowie, Janowie Lubelskim i Krasnymstawie (w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Zamościu).

W związku z powyższym podejmujemy następujące działania:

1. Zaproszenie wszystkich Parlamentarzystów z Województwa Lubelskiego na dzień 16 stycznia 2012 roku na godz. 9.00 do siedziby Związku Gmin Lubelszczyzny przy ul. I Armii Wojska Polskiego 5/3 w Lublinie, w celu przeprowadzenia dyskusji nad sposobem przeprowadzenia skutecznego lobbingu w zakresie przeciwdziałania powyższym planom.
2. Powołanie KOS-ów – Komitetów Obrony Sądów.
3. Uruchomienie akcji zbierania podpisów mieszkańców naszego województwa w sprawie braku zgody na kształt planowanej reorganizacji sieci sądów rejonowych wraz z apelem do samorządów nieobjętych powyższymi planami o solidarność samorządową.

Obecni na posiedzeniu:

1. Członkowie Zarządu i Komisji Rewizyjnej Związku Gmin Lubelszczyzny
2. Burmistrz Hrubieszowa, Tadeusz Garaj
3. Burmistrz Janowa Lubelskiego, Krzysztof Kołtyś
4. Burmistrz Krasnegostawu, Andrzej Jakubiec
5. Burmistrz Opoła Lubelskiego, Dariusz Wróbel
6. Burmistrz Ryk, Jerzy Gąska
7. Burmistrz Włodawy, Jerzy Wrzesień